

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л. Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л. Н. ГУМИЛЕВА
GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2015»
атты X Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2015»

PROCEEDINGS
of the X International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2015»

УДК 001:37.0
ББК72+74.04
Ғ 96

Ғ96

«Ғылым және білім – 2015» атты студенттер мен жас ғалымдардың X Халық. ғыл. конф. = X Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2015» = The X International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2015». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie-2015/>, 2015. – 7419 стр. қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-9965-31-695-1

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001:37.0
ББК 72+74.04

ISBN 978-9965-31-695-1

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2015

2. ҰОС мүгедектер;
3. ҰОС қатысушыларға теңестірілетін адам;
4. ҰОС мүгедектеріне теңестірілетін адамдар;
5. ҰОС тыл еңбеккерлер

Қарияларды, жасы үлкендерді құрметтеу, олардың киелі кеңестерін, ежелден келе жатқан дәстүрге сай берген, ақыл кеңестерін тыңдай отыпыр, солар көрсеткен жолмен жүру дәстүрі халқымызда әлі күнге қолданысқа ие.

Қарттар үйіндегі қарттар жөнінде, оларды қорғау, көмек көрсету әлеуметтік қызметтің назарынан тыс қалған емес. Соңғы жылдары әлеуметтік танушылардың негізгі пікір таластарының бірі- отбасына және отбасылық өмірімен, отбасыларындағы қарттармен жүргізілетін жұмысқралқының санын арттыру. Бұл қоғамды толғандырып отырған мәселе.

Әлеуметтік қызметкер әр қашанда өзі атқаратын жұмыстарға жауапты әсіресе қарттармен жүргізілетін жұмыстарды белгілі бір нысананы көздеген құнды дүние болу қажет.

Әлеуметтік қызметкердің қарттар үйімен жүргізілетін әлеуметтік –педагогикалық-психологиялық жұмыстары екі жақты сипатқа ие.

I. Қарттар үйіндегі қарттарғамектерпгі оқушыларды ұйымдастырып алып барып, мерекелермен құтықтап, сыйлықтар беріп, концерттік бағдарламалар құрып, қарттарға көңіл бөліп, көмек көрсету болса, екі ншісі балаларға жастарға тәрбие беру, ерте байап олардың бойында ата- анаға деген құрметті сезіндіру, үлкенді сыйлау, ата- әже алдынан кесе өтпеу, оларға көмектесу сияқты, тәрбиелік іс- шаралар жүргізу;

II. Әлеуметтік қызметкер қарттармен атқаратын жұмысын ұйымдастырып, ірқашан уақыт тауып, жүйелі түрде өткізіп отыру керек. Сондай- ақ әлеуметтік қызметкер қарттармен оның кезінде атқаратын жұмыс саласына байланысты кейбір ерекше қасиеттердімен қиыншылықтарын жас ұрпаққа үлгі етіп отыру қажет.

Әлеуметтік қызметкер қарттардың еңбегін асыл мұра деңгейінде қарап, оны балаларға үлгі өнеге ретінде пайдалынады. Қоғамның ең бір талаптарының бірі әр азаматтың өмірде өз орнында толық күш жігерін жұмсап, қоғамдық байлықты еселей түсуге еңбек үлесін қосуы, еңбекке адал саналы қатысу қоғамдық өмір салтының алғы шарты болып саналады.

Халқымыз айқандай,

Атадан жақсы ұл туса,

Есіктегі басын төрге сүйрер.

Атадан жаман ұл туса,

Төрдегі басын көрге сүйрер- дегендей атамыздың, анамыздың жалпы қарттарымыздың басын төрге сүйрер азамат болайық. Және жалғызбасты қарттардың көбеюіне жабылып жол бермейік. Ұлт қазынасы болған қарияларымыз, дарияларымыз аман болсын.

УДК 316.6:[297:327.3]

ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ КРИЗИСА СЕМЬИ И ПУТИ ИХ ПРЕОДОЛЕНИЯ

Толеубекова Гульнур

Guka Guka gguka@mail.ru

Магистрант 1 курса специальности «Психология»

ЕНУ им.Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Научный руководитель - М.М. Рыскулова

Семья - это исторически конкретная система взаимоотношений между супругами, родителями и детьми, как малой группы, связанной брачными или родственными

отношениями. Функции семьи как способ проявления активности, жизнедеятельности семьи и ее членов, историчны и тесно связаны с социально-экономическими условиями общества. Современной семье присущи репродуктивная, воспитательная, хозяйственно-бытовая, экономическая, первичного социального контроля, духовного общения, социально-статусная, рекреационная, эмоциональная и сексуальная функции.

Согласно исследованиям психологов и семейных консультантов, каждая семья проходит несколько этапов развития, и переход с одного на другой, как правило, сопровождается кризисом. Семейный кризис - состояние семейной системы, характеризующееся нарушением гомеостатических процессов, приводящих к фрустрации привычных способов функционирования семьи и невозможности справиться с новой ситуацией, используя старые модели поведения.

Принято считать, что к осложнениям в семейной жизни прежде всего приводят бытовые, материальные трудности, сложности на работе, взаимоотношения с родственниками и конечно, более серьезные стресс-факторы - тяжелые болезни, смерть, войны, потеря работы, рождение неполноценных детей.

Наиболее значимые и опасные в семейных отношениях являются такие симптомы, как:

- уменьшение стремление супругов к интимной близости;
- супруги больше не стремятся нравиться друг другу;
- все вопросы, связанные с воспитанием детей, провоцируют ссоры и взаимные упреки;
- супруги не имеют одинакового мнения по поводу большинства значимых для них

вопросов (отношения с родными и друзьями, планы на будущее, распределение доходов семьи и прочее);

- муж и жена плохо понимают (или вообще не понимают) чувства друг друга;
- почти все поступки и слова партнера вызывают раздражение;
- один из супругов считает, что вынужден все время уступать желаниям и мнению

другого;

- нет потребности делиться с партнером своими проблемами и радостями.[1]

В. Сатир выделяет десять критических точек в развитии семьи.

Первый кризис - зачатие, беременность и рождение ребенка.

Второй кризис - начало освоения ребенком человеческой речи.

Третий кризис - ребенок налаживает отношения с внешней средой (идет в детский сад или в школу).

Четвертый кризис - ребенок вступает в подростковый возраст.

Пятый кризис - ребенок становится взрослым и покидает дом.

Шестой кризис - молодые люди женятся, и в семью входят невестки и зятья.

Седьмой кризис - наступление климакса в жизни женщины.

Восьмой кризис - уменьшение сексуальной активности мужчин.

Девятый кризис - родители становятся бабушками и дедушками.

Десятый кризис - умирает один из супругов.[2]

Несомненный интерес представляют исследования чешских ученых PlzakM., Kratochvil S. которые установили и описали два "критических периода" в жизни семьи.

Первый критический период наступает между 3-м и 7-м годом супружеской жизни и продолжается в благоприятном случае около 1 года. Его возникновению способствуют следующие факторы: исчезновение романтических настроений, активное неприятие контраста в поведении партнера в период влюбленности и в повседневном семейном быту, рост числа ситуаций, в которых супруги обнаруживают разные взгляды на вещи и не могут прийти к согласию, учащение проявлений отрицательных эмоций, возрастание напряженности в отношениях между партнерами вследствие частых столкновений. Кризисная ситуация может возникнуть и без влияния каких-либо внешних факторов, обуславливающих бытовое и экономическое положение супружеской пары, без вмешательства родителей, измены или каких-то патологических черт личности у одного из супругов.

Второй кризисный период наступает примерно между 17-м и 25-м годом совместной жизни. Этот кризис менее глубок, чем первый, он может продолжаться 1 год или несколько лет. Его возникновение часто совпадает с приближением периода инволюции, с повышением эмоциональной неустойчивости, появлением страхов, различных соматических жалоб, чувства одиночества, связанного с уходом детей, с усиливающейся эмоциональной зависимостью жены, ее переживаниями по поводу быстрого старения, а также возможных сексуальных измен мужа.

В обоих случаях наблюдается нарастание неудовлетворенности. Ведущую роль в случае первого кризиса приобретает фрустрирующее изменение эмоциональных взаимоотношений, нарастание числа конфликтных ситуаций, рост напряжения (как проявление трудностей в перестройке эмоциональных взаимоотношений между супругами, отражение бытовых и других проблем); второго кризиса - нарастание соматических жалоб, тревожности, ощущение пустоты жизни, связанное с отделением от семьи детей. [3]

Хотелось отметить, что не стоит бояться кризиса. Многие семьи минуют их, не задумываясь и не подозревая, что это такое. Успешное разрешение кризиса является залогом дальнейшего развития семьи и необходимым фактором эффективного проживания последующих стадий. Каждый кризис - это рывок вперед, выход за пределы старых отношений. Кризис в отношениях помогает супругам увидеть не только негативное, но и то ценное, что соединяет, связывает их. Между тем как расставание - это скорее последствие неправильно пройденного. Кризисы в семейной жизни случаются, но это не повод для отчаяния. Дементьева И. приводит следующие практические рекомендации для устранения семейных конфликтов:

1. Необходимо стараться не идти на конфликт. Необходимо помнить: то один, то другой супруг должен играть роль сдержанного и терпимого. Нужно преодолевать свое скверное настроение с помощью чего-нибудь приятного.

2. Не старайтесь скрыть обиду, отложить ее на завтра. Говорите о сути конфликта, не напоминайте старых грехов.

3. Учитывайте настроение супруга(и), даже если уверены, что он(а) не прав(а). Оно может не совпадать с вашим, поэтому старайтесь не требовать выполнения ваших желаний тогда, когда у супруга(и) плохое настроение.

4. Не упрекайте для того, чтобы вызвать замешательство и натиском принудить выполнять то или иное требование. Психологи советуют действовать наоборот: «Хочешь упрекнуть — похвали!». Этот аванс может дать хорошие результаты.

5. Демонстрируйте интерес и сочувствие, когда супруг(а) что-то рассказывает

6. Учитесь мириться друг с другом. Здесь поможет иносказание. Включитесь в общую работу, употребляя объединяющие слова «мы», «наше», «у нас». Потом садитесь за стол переговоров, где возможны будут признания ошибок.

7. Не пренебрегайте знаками физического влечения друг к другу (держитесь за руки, целуйтесь при встрече и расставании).

8. Выражайте благодарность за то, что у вас такая замечательная вторая половина. Это можно сделать двумя способами, причем одинаково важны оба. Во-первых, вспоминайте обо всем хорошем, связанном с ним (ней), и радуйтесь тому, что он(а) у вас есть, а во-вторых, соглашайтесь с его или ее мнением (идеями, предложениями, оценками и т.д.), хвалите, говорите комплименты...

9. Давайте партнеру понять, что его точка зрения имеет смысл и что вы ее уважаете, даже если абсолютно с ней не согласны.

10. Оказывайте друг другу знаки внимания. Заботьтесь друг о друге

11. Шутите побольше. Но осторожно — без насмешек, сарказма и унижений. Делитесь друг с другом своими радостями.

12. При любой ссоре никогда не оскорбляйте партнера.

13. Не критикуйте супруга(у) на людях.

Таким образом, семья и брак, являются неотъемлемой частью всего общества и

отражают все процессы, происходящие в нем. Кризис семьи - это кризис всего общества, поэтому начинать работу по преодолению кризиса в обществе нужно начинать с семьи, с укрепления ее как социального института.

Список используемой литературы:

1. Качанова О. И. Семейные кризисы и пути их преодоления [Текст] / О. И. Качанова // Молодой ученый. — 2011. — №10. Т.2. — С. 141-145.
2. Сатир, В. Как строить себя и свою семью / В. Сатир. - М. :Педагогика-Пресс, 1992, - 192 с.
3. Нейпир, О. Семья в кризисе: Опыт терапии одной семьи, преобразившей всю ее жизнь / О. Нейпир, К. Витакер. - М. : Когито-Центр, 2005. - 459 с.
4. Дементьева И. Социальное самочувствие семьи / И. Дементьева // Социс. 2008. - №9. С-370

УКД 159.928.235: 378.14

СТУДЕНТТЕРДІҢ ОҚУ ЖАҒДАЙЫНА БЕЙІМДЕЛУІНІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Телегенова Гульнара Талгатқызы

gulna_ra_88@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Психология мамандығының 2 курс магистранты,
Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – Г.Қ. Айқынбаева

Қазіргі заманның талабы, жас ұрпақты жеке тұлға етіп тәрбиелеу, ол тұлғаның дүниетанымы кең, өзін - өзі қоғамда, өзі білім алып жатқан оқу орнындағы ұжымда бақылай алатын және кез-келген ортада өз-өзін таныта білетін болуы қажет. Бейімделу кезін бір сөзбен айтып өту қиын. Білім алушылардың педагогикалық-психологиялық жағынан жаңа оқу орнына бейімделулерінің оң және теріс ықпалдары да болады. Сондықтан да осы ықпалдарды шешуде оқу мен тәрбиені қатар алып жүргеннің орны ерекше.

Қазіргі кезде кез – келген оқушылардың мектептен кейін жоғарғы оқу орнына түсіп, сол оқу орнының ішкі ережелеріне сәйкес бейімделуі, көңіл аударуы орасан зор әлеуметтік мәнге ие. Жоғарғы оқу орнының ішкі талаптарының орындалуын қамтамасыз ететін мұғалімдер, олардың білімі мен біліктілігі, дағдыны дұрыс игеру кезіндегі жауапкершілік әрқашан бірінші орынға шығады. Сонымен «бейімделу» - түсінігіне тоқталатын болсақ, «бейімделу» түсінігінің нақты, бір мәнді анықтамасы жоқ.

Бейімделу (лат. *adaptare* — бейімделу)— ағзаның, сезім мүшелерінің ішкі және сыртқы тітіркендіргіштерге, орта жағдайына біртіндеп бейімделуі. Бейімделу үрдістері биологияның негізгі ұғымдарының бірі — гомеостазды сақтауға бағытталады. Биологиялық бейімделу ағзаның барлық деңгейлерін қамтиды: молекулярлықтан бастап, іс-әрекетті психикалық реттеуге дейін [1].

Адамның бейімделуі *биологиялық* және *психологиялық* деп екіге бөлінеді: біріншісі, ағза функцияларының және құрылымының ортадағы жағдайға, шартқа бейімделуі; екіншісі адамның әлеуметтік индивид ретінде, белгілі талаптарға, жағдайларға, принциптерге, әлеуметтегі және қоғамдағы әдептілік ережелеріне, өзіндегі жекелік қасиеттерін ескере бейімделу үрдісі болып танылады. Әлеуметтік ортаның талаптарына индивидтің белсенді бейімделу үрдісі психологияда әлеуметтік бейімделу (әлеуметтену), әлеуметті аккомодация деп аталады. Қабылдаудың нәтижелілігін арттыру және рецепторларды шектен тыс жүктемеден сақтау мақсатымен сезім мүшелерінің әртүрлі стимулдар ерекшеліктеріне сәйкес бейімделу орын алады.

Бейімділік — индивидтің өзін қызықтыратын белгілі бір іске тандамалы бағыттылығы.